

ՓԱՐՔ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ՄՐՄԵՆՊԵՆ: Այսօր գրիտի նոր ձեռի զանգվածային համաձայնակի ստանալիք է երեացել, հայաստանի են եվրոպացի և ամերիկացի գիտնականները, որոնք վերջին տարիներին հետևում են այդ հիվանդության վիրուսի կերտափոխությանը: Մենք այն կարծիքին ենք, որ համաձայնակ ոչ միայն անխուսափելի է, այլև հնարավոր է, որ արդեն սկսվել է», այսօր եվրոպական հրատարակչությունները մեքսիկոյում են անում աշխարհի առաջատար վիրուսաբաններից մեկի ամերիկացի թենեսի նահանգի մանկական հիվանդանոցի որոշիչ օրերս Ռեքսթերի

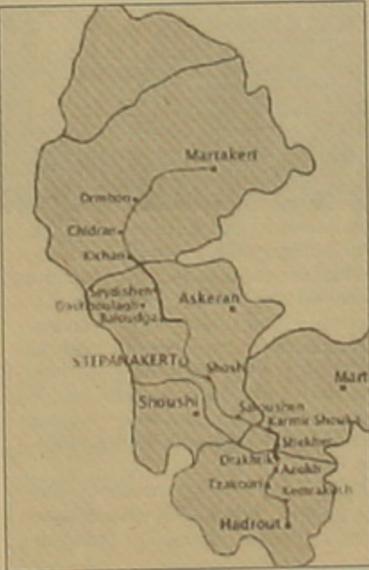
հողվածից: Նա գրիտը համարել է «կենսաբանական մեծագույն ստանալիք» մարդկության համար: Գիտնականներն այդչափ զգուշացրել են հետազոտություններ են արել գրիտի վիրուսի վերջին ձեռի ուսումնասիրման հիման վրա: Մաթեմատիկական մոդելները ցույց են տալիս, որ մոտ ժամանակներս կերտափոխակ վիրուսների (մուսան վիրուսների) տարածվելը կարող է հանգեցնել անհասկալի համաձայնակի: Այժմ գիտնականները չեն բացառում, որ գրիտի նոր ձեռի համաձայնակներ կարող են սկսվել այս ծնանը եվրոպայում և ԱՄՆ-ում:

6.072.557 ԱՄՆ դոլար նվիրատվության խոստում Արցախի «Ջյուսիս-հարավ» ավստրալոյդու շինարարության համար

Մեկական միլիոն Լուիզ Միսոն-Մանուկյանից և Ալբեր Բոյաշյանից

«Ջյուսիս-հարավ» ավստրալոյդու ընդհանուր երկարությունը 170 կիլոմետր է: 44 կմ արդեն կառուցված է, 26 կմ այժմ կառուցվում է: Մայրուղին ամբողջացնելու համար դեռ 1 կառուցել են 100 կմ: Մեկ մետր արժեքը 150 դոլար է, այսինքն՝ աշխատանքներն ամբողջացնելու համար հարկավոր էր են 15 մլն ԱՄՆ դոլար:

Նոյեմբերի 27-ին սեղի ունեցավ «Ջայասան» համահայկական հիմնադրամի կազմակերպած հեռուստամրաբոնը: Երեանի ժամանակով 20.00-08.00 սեւած հեռուստամրաբոնի ընթացում ողջ աշխարհում սփռված հայությունն ավելի քան 6 մլն դոլար նվիրատվություն կատարեց Արցախի Մարտակերտ-Ջայազուր ճանապարհի շինարարական աշխատանքներն ավարտելու համար: Սա 18-ով ավել

լի է մխտոգ սարվա մարաթոնի ցուցանիցից: 12 ժամ սեւած հեռուստամրաբոնը հայաստանի հեռուստատեսության հեռարձակվեց ողջ աշխարհում: Հեռուստամրաբոնին մասնակցելու էին մեկնել ԼՂՀ նախագահ Արկադի Գուկասյանը, «Ջայասան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Նաիրա Մելիքյանը, մասնակցում էին նաև Կալիֆոռնիայում հայտնի ազգային գործիչներ, բարերարներ, հոգեւորականներ: Երբ մարաթոնի մեկնարկից անցել էր մի քանի ժամ, ԼՂՀ նախագահն ասաց. «Մեր ստանդիտները մի փչ ավելի համես էին: Հույս ունեմ, որ այս տարի մենք ճանապարհի մեջքը կկոտրենք և կհավաքենք այն գումարը, որը լուրջ հիմք կստեղծի աղաքայի համար»:

Տես թ 2

Պոսիսը և Քոչարյանը կհանդիպեն Մանկ Դեմոկրատ

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ՄՐՄԵՆՊԵՆ: Ռուսաստանի Դաւնոթյան նախագահ Վլադիմիր Պոսիսը նոյեմբերի 30-ին Մանկ Դեմոկրատի հանդիպում կունենա Ջայասանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Բոյաշյանի հետ: Այդ մասին այսօր հաղորդել է Ռուսաստանի ղեկավարի մամուլի ծառայությունը:

Գարեգին Բ կաթողիկոսը Վլադիկավկասում

ՎԱՍԻՍՏԱՎԱԿԱՍ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ԱՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ջայասանի և Ռուսաստանի ժողովուրդների կաթողի հետագա ամրադրման կոչ է արել Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսը, որը նոյեմբերի 28-ին Վլադիկավկասում Ջայ առաքելական եկեղեցու 160-ամյակի առթիվ ժամանել է Ջյուսիսային Օսիա:

Ամենայն հայոց կաթողիկոսը ՌԻԱ «Նովոսի» գործակալությանը հայտարարել է, որ «հայ-ռուսական կաթողի դարերի դասնություն ունեն, եւ բոլոր ժամանակներում դրանք աչի են ընկել հետեւողականության և ամուսնային»: «Այդ դասնությունը այսօր առավել քան երբեք կարեւոր է դառնում մեր ժողովուրդների Կովկասի ժողովուրդների միասին աղբելու մեր հայրերի

և դառնորդի ավանդույթները», ընդգծել է Վեհափառ հայրապետը: Ինչ վերաբերում է Վլադիկավկասի հայոց եկեղեցուն, ապա Գարեգին Բ կաթողիկոսը նշել է, որ «160 տարվա ընթացքում սաճարը եւ ոչ մի օր չի փակել իր դռները հավասարակցների առջեւ, ինչը վկայում է բարեկամության և հարգանքի մասին, որ սաճում են միմյանց հանդեպ Վլադիկավկասի սարբեր կրոնական համայնների ներկայացուցիչները»:

Նույն օրը Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հանդիպել է Ջյուսիսային Օսիայի նախագահ Ալեքսանդր Զատիսի հետ, իսկ հետո աղոթել հայկական եկեղեցուն Կովկասի բոլոր ժողովուրդների բարեհաջողության համար:

Վրաստանի նախագահի թեկնածուների գրանցման ժամկետը երկարաձգվեց մինչև դեկտեմբերի 1-ը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ՄՐՄԵՆՊԵՆ: Վրաստանի խորհրդարանի արտաքին գործերի կոմիտեի նախագահի թեկնածուների գրանցման ժամկետը երկարաձգվել է մինչև դեկտեմբերի 1-ը: Բանն այն է, որ նոյեմբերի 25-ին վաղաժամկետ նախագահական ընտրությունները հունվարի 4-ին նստակետի հանգեցրեց այն բանին, որ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը անհրաժեշտ փաստաթղթեր ներկայացնելու համար մնացել էր ընդամենը մեկ օր: Սահմանադրության համաձայն, գրանցումը դադարեցվում է ընտրություններից 40 օր առաջ: Արդյունքում միայն վեց հավակնորդներ հասցրեցին դիմումներ ներկայացնել ԿԸՀ, այդ թվում՝ Պետական խորհրդի անդամ Վախագանի ղեկավար Իգոր Գեորգադան և «Բուրջանաձեռն-դեմոկրատներ» ու «Ազգային շարժում» դաժիմներից միասնական թեկնածու Սաակաշվիլի:

Լեզվի սեսչության հայրը բավարարվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ՄՐՄԵՆՊԵՆ: Կենտրոն և Նոր-Մարտ համայնի առաջին ասյանի դասարանը, Հայաստանի Հանրապետության նախագահությանը, այսօր բավարարեց ՀՀ լեզվի ղեկավար սեսչության հայրը՝ ընդգծելով Արվյան 33 հասցեում գտնվող «DISC PLANET» սեստավարող սուրբեկի: Դասարանի վճռով վերջինս կսուզանվի նվազագույն աշխատավարձի հաստատվելու և 15-օրյա ժամկետում կորստվող անգլերեն ցուցանակը փոխարինելու հայերենով: Գիտնական, որ ՀՀ լեզվի ղեկավար սեսչության վարչական իրավաստությունների բաժնի «Մեր սանը» մեր լեզվով» խորագրով սանտորյա կսուզայրերի հետեւանով 12 սեստավարող սուրբեկների սվալներն ուղարկվել էին մայրաքաղաքի առաջին ասյանի դասարաններ:

Գիտնական 2-ին և 9-ին նույն դասարանը կսի սեստավարող յոթ այլ սուրբեկների դեմ հարուցված հայրեր:

Յուրի Լուժկովն այցելեց Ռուսաստանի հայերի միություն

Հոկտեմբերի 27-ին Ռուսաստանի հայերի միության կենտրոնական գրասենյակ այցելեց Մոսկվայի Բաղադար Յուրի Լուժկովը: Կենտրոնի մուսիկոս Բաղադար Յուրի Լուժկովը Ռուսաստանի հայերի միության և Հայերի համաշխարհային կոնգրեսի նախագահ, հայտնի գործարար ու բարերար Արա Արահամյանը, մոսկվա-

Հանդիպման ավարտին Բաղադար Յուրի Լուժկովը մասնավորապես ասաց. «Հայկական համայնքը Մոսկվայում ամենահիններից մեկն է և ամենից լավ կազմակերպվածը: Այդ կազմակերպությունն ընդգծվեց վերջին 3 տարիներին, երբ Արա Արահամյանի գլխավորությամբ կազմվեց Ռուսաստանի հայերի միությունը: Ինձ

յաբնակ հայտնի հայերից ակադեմիկոս Արեւ Լուժկովյանը, Դմիտրի Կարապետյանը, Արմեն Զիգարտյանը, Անոն Եղիազարյանը և այլք: Այնուհետեւ, արդեն գրասենյակում, Յուրի Լուժկովի և Արա Արահամյանի միջեւ ծավալվեց աշխույժ զրույց, որը նախատեսված կեն ժամի փոխարեն տևեց 2 ժամ: Արտածվեցին Մոսկվայի հայ համայնքի վերաբերող բազմաթիվ հարցեր և, անուշուշ, առաջիկա դեկտեմբերի 7-ին կայանալի Պետությունի ընտրությունների անցվող հարցեր:

համար հաճելի և արդյունավետության տեսակետից հարմար է նման կազմակերպված համայնքի հետ գործունեալ ի Ես մեր Բաղադար Յուրի Լուժկովի և Արա Արահամյանի միջեւ ծավալվեց աշխույժ զրույց, որը նախատեսված կեն ժամի փոխարեն տևեց 2 ժամ: Արտածվեցին Մոսկվայի հայ համայնքի վերաբերող բազմաթիվ հարցեր և, անուշուշ, առաջիկա դեկտեմբերի 7-ին կայանալի Պետությունի ընտրությունների անցվող հարցեր:

Ռամսֆելդին ստանում են Բաբկուն

ԲԱԲԵՒ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ՄՐՄԵՆՊԵՆ: ԱՄՆ-ի դաւաւանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը եկող Եւրոպա կարծաւե այցով կժամանի Արբեւան: Այս տեղեկատվությունը հաստատել են Բաբկուն ԱՄՆ-ի դաւաւանությունում: Այցի ձգարի ամսաթիվն առայժմ չի հաղորդվում: Մղասվում է, որ Պենսաւանի ղեկավար Բաբկուն բանակցություններ կանցկացնի Արբեւանի նախագահ Իլիամ Ալիեւի և Երկրի դաւաւանությունը նախարար Մաֆար Արիեւի հետ:

Արբեւանական աղբյուրների սվալների համաձայն, բանակցությունների հիմնական թեմաներ կա-

րող են լինել միջազգային ահաբեկչության դեմ դաւաւանում երկու երկրների համագործակցության ակտիւացումը, Իրաւում աղբեւանական խաղաղապահ զորակազմի հնարավոր ընդլայնումը: Արբեւանն արդեն դաւաւանականություն է հայտնել ավելացնել իր խաղաղապահների քիւլը կալիփոն ուժերի կազմում: Այժմ Իրաւում են գտնվում 150 աղբեւանից զինծառայողներ, որոնք մասնակցում են մահմեդական սրբավայրերի անվանազության աղաւակում:

«Ազգ»-ի կողմից հիււեցնենք, որ Ռամսֆելդը այսօր այցով կժամանի Թրիլիսի:

ԴԱՏԱՐԱՆ

Լրեստության մեջ մեղադրվող Նինա Շիլինայի համար մեղադրող կողմը 15 տարի ազատազրկում է դաւաւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՅՏԵՄԵՐ, ԱՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հօգուտ Աղբեւանի լրեստության մեջ մեղադրվող ՀՀ 4 այլազգի Բաղադար Յուրի Լուժկովի և Կենտրոնի ղեկավար Կարապետյանի հանցաւոր կատարելու: Նման միջնորդությամբ հանդես եկան մեղադրողներ Արամ Ամիրզադյանը և Գեորգ Երեւանը, նոյեմբերի 28-ին հրատարակելով մեղադրական ժառը: Մեղադրողները դիււեցին մեղադրանքի ամբողջ ծավալը:

Մեղադրող կողմը նախաճնությունը եւ 8 ամիս տեւած դասաւանությունը լիււի հիմնաւորված եւ աղաւակցված համարեց ամբա-

սանյալ Նինա Շիլինայի դեմ ներկայացված մեղադրանքը լրեստության և Երեւանի «Երեւոնի» հյուրանոցում 1993 թ. մայիսին ղիվերսիայի հանցաւոր կատարելու մասին: Գործով աղաւակցներ են ծեւր բերված, որ Շիլինային հավաւարել են աղբեւանական հասուկ ծառայությունները, սաւեյ եւ կատարել նրանց հանձնարարությունները, նրա միջնորդ հավաւարվել են նաեւ նրա ամուսին Էդգար Ֆիլկովը, սաւրը Ալեքսանդր Գասարյանը, ամուսնու զարմուհին Իվանա Ֆիլկովան: Աղաւակցված է նաեւ ղիվերսիայի հանցաւորին Շիլինայի մասնակցությունը:

ը: Ըստ գործի սվալների, ղիվերսիան չի իրականացել Շիլինայի և նրա «գործընկեր», իննությունը չդարձված ոմն Ռաֆիկի կամից անկախ դասաւանումը:

Մեղադրող կողմը միջնորդեց Շիլինային դասաւարել 15, Ֆիլկովին 13, իսկ Գասարյանին եւ Ֆիլկովային՝ 11-ական տարվա ազատազրկման:

Մեղադրող կողմը աղաւակցված համարեց նաեւ ղեկական զաղսնի հրատարակելու ամբասանյալ Արտուր Օգանեզովին ներկայացված մեղադրանքը, միջնորդելով նրան դասաւարել 2 տարվա ազատազրկման:

Վասակալոր մանկավարժի համար դորոցում սեղ չկա

Հոկտեմբերի 4-ին ՀՀ նախագահի նախաձեռնությամբ «Ուսուցչի օրվա» առթիվ հանրապետության քաղաքացիներին 15 ուսուցիչներ արժանացան բարձր դասակարգի: Նրանց շարքում էր Վայոց ձորի մարզի Զարազի միջնակարգ դպրոցի հայոց լեզվի և գրականության ուսուցիչ, բանաստեղծ Ֆոլիկ Հակոբյանը: Բանաստեղծությունների մի քանի գրքի հեղինակ, ծանաչված հասարակական գործիչ Ֆ. Հակոբյանն իրավամբ լայն հեղինակություն ու հարգանք է վայելում մարզում:

Սակայն այն, ինչ դասախոսը նրա հետ, վեր էր անեն մի կանխատեսումից: ՀՀ նախագահի հրամանագրից 15 օր անց (ինչպես ստույն են՝ դեռևս բանալը չէր չորացել) Զարազի միջնակարգ դպրոցի սնորհի (Գոհար Հովհաննիսյան) հրամանով Ֆ. Հակոբյանն ազատվել է իր դասարանություններից՝ կենսաթոշակի անցնելու դասակարգով:

Պատկերացնում եմ, ՀՀ վասակալոր մանկավարժի, ծանաչված մանկավարժի համար իր հայրենի գյուղի դորոցում սեղ չի ծաղկում: Մինչդեռ մեծ է հակառակը լինել: Դորոցի սնորհությունն ամեն ինչ մեծ է անել, որ վասակալոր մանկավարժն ու մանկավարժը գործիչը, որ անհրաժեշտ է, երկար ժամանակ վարել կոլեկտիվում: Չէ՛ որ Ֆ. Հակոբյանի նման անհասցե դասիկ կարող է թեթև ամեն մի դորոցի ու մանկավարժական հաստատության: Այնպես որ, դորոցի սնորհությունը մեծ է վերանայի իր որոշումն ու վերաբերմունքը բանաստեղծ-մանկավարժի հանդեպ: Համընդհանուր մեծարանի արժանի այդ մեծ է զգա եւ ստանա հասարակայնության ջերմ աջակցությունը:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ
Եղեգնաձոր-Երևան

«Վասակալոր մանկավարժի համար մեծ նրանց դերի բարձրացման 2004-2010 թթ. ազգային ծրագիրը» մեր կառավարությունը դեռևս չի հաստատել, քանի որ մինչ այդ նախատեսված են լայն մեծարաններ ֆողովակալոր կուսակցությունների, հասարակական կազմակերպությունների, Աժ դասախոսական խմբերի, լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների եւ այլոց մասնակցությամբ: «Վասակալոր մանկավարժական խորհրդի» նախաձեռնությամբ

կանայք, որոնք համայնքների հետ ամենօրյա աշխատանքի միջոցով աշխատանքար կհասնեն ֆողովակալոր կյանքում կանանց դերի բարձրացմանը, այդ ընթացքում հասարակական կազմակերպությունների հետ մշակելով կրթական ծրագրեր ու դրան դարձնելով կուսակցական ծրագրերի հիմնասյունները:

Իսկ սոցալառիվության փոխնախարար Կարինե Հակոբյանը ներկայացրեց ծրագրի փորձագիտական վերլուծությունը, որից հետո կարծիքներով հանդես եկան մեծարանները ներկա գրեթե բոլոր

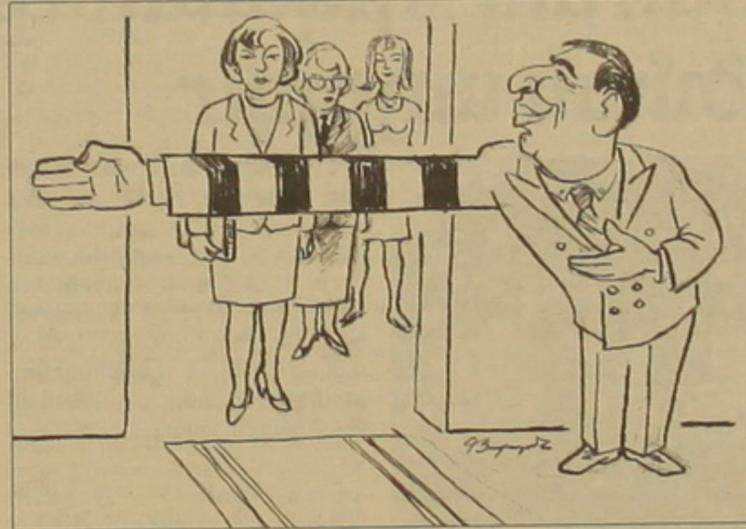
ծառու, դայաններ չեն ստեղծում բազմազան ընտանիքների աճի համար, եւ ամենիս աչի առջեւ փլուզվում է հայ ընտանիքը, որը մեր ամենամեծ հոգաբարձու է եղել: Առաջարկվեց ստեղծել հասարակական վերահսկողության մեխանիզմներ հասկալոր կրթական ու առողջապահական համակարգում ուժգնացող կոռուպցիայի դեմ դայալոր համար: Պատճառով բոլոր համարողական խորհուրդ սրվեց մեկ անգամ եւ կարգալոր Դազարու Աղայանի «Անահիտ» հեղինակը, հասկանալու համար կնոջ իրա-

Հայ կանանց հասարակական գիտակցությունը կբարձրանա, եթե տղամարդիկ գիտակցեն

Թեպետ հաճախ հենց կանայք են միմյանց խանգարում

Երեկ սեղի ունեցավ ծրագրի անդամիկ մեծարանները, որին հրավիրվել էին 15 ֆողովակալոր կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, Աժ դասախոսական խմբեր, կառավարության անդամներ, լրագրողներ: Նրանցից բացել, ինչպես ընդունված է մեզանում, ծրագրին առաջին անգամ ծանոթացան հենց մեծարանները ընթացքում, ինչն էլ ենթադրում էր ոչ խորհային, ընդհանրական մոտեցումներ, առաջարկներ: Դրանց մասին խոսելուց առաջ նախ տեսնենք, թե ինչ է վերոհիշյալ ազգային ծրագիրը, որը բաղկացած է 7 բաժիններից. կանանց եւ տղամարդկանց հավասար իրավունքների եւ հնարավորությունների առաջնությունը ընտանեկան, հասարակական եւ ֆողովակալոր կյանքում, կանանց սոցալալ-սնեսական վիճակի բարելավում, կրթության ոլորտ, կանանց առողջական վիճակի բարելավում: Կնոջ նկատմամբ բռնության վերացում, գանգվածային լրատվամիջոցների եւ մեծարանային հաստատությունների դերը կանանց հիմնախնդրների լուսաբանման եւ կնոջ ընդօրինակելի կերպարի ձևավորման ընթացքում, ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ: Ի դեպ, ծրագրին ազգային է, բայց իրականացվելու է ոչ թե համահայկական, այլ միջազգային եւ հասարակական մի քանի կազմակերպությունների համագործակցությամբ:

Եվ այսպես, ի՞նչ էր առաջարկում «Վասակալոր մանկավարժական խորհուրդը» ի դեմս նախագահ Լուր Հակոբյանի: Նրա համոզմամբ, ծրագրի իրականացման գործում մեծ անելիք ունեն կուսակցական

մասնակիցները: Ոմանց կարծիքով կանանց հասարակական ցածր գիտակցության հիմնում ընկած է սոցալալ-սնեսական ծանր վիճակը, ըստ ոմանց էլ՝ նրանց ֆողովակալոր առաջընթացի առջեւ անուր դասնեց ընդունելը հիմնականում տղամարդիկ են, թեթեւ խորհրդարանական ընտրությունները ցույց սվեցին, որ կանայք սկալոր մեծարանները իրենց հարգալոր կանանց: Անուր, հնչեց նաեւ սուր մեծարանային ֆողովակալոր դասնեցում իրենց դիրքերից անուր կառուցած տղամարդկանց հասցեին, նրանց անարբեր ու անսիրտ վերաբերմունքը համարելով երկրում առկա սոցալալ-սնեսական ծանր վիճակի դասնեցումից մեկը: Նրանք այսօր մանկավարժներ են վա-

լուրները հայ ավանդական ընտանիքում: Մեր իրականության մեջ վերջին տարիների ֆողովակալոր սեղառածները ցույց սվեցին, որ կանանց ֆողովակալոր մեծարանները փորձեցին եղան ոչ գիտակցաբար, այլ զուտ անձնական նկրտումներով: Հենց այդ միտումով էլ Վանո Սիրադեղյանը ժամանակին ֆողովակալոր կյանք մեջ ցույց տվեց այնպիսի միտում 8 կանանց: Կարծիքները բաց էին, բազմաբնույթ, իսկ ծրագիրը ներկայումս համոզմամբ կարիք ունի համակողմանի մեծարան, որոնք չեն ընդունում փաստաթուղթ, այլ գործնականորեն մոտասի կանանց հասարակական գիտակցության բարձրացմանը անուր, կրթված ու առողջ ընտանիք ու հասարակություն ունենալու համար:

ՈՒՐՁԱՆ ԳՊՐԿՈՍՅԱՆ

Հայկական սարագը ժամանակակից գույներով

Նոյեմբերի 23-30-ը «Ավաղեմիա» դասկերտարանում անցկացվում է Հայաստանի նորածնության քարտեզի ընթացքում իրենց աշխատանքներն են ցուցադրում ինչպես ծանաչված, այնպես էլ սկսնակ նկարիչ-մոդելավորողները: Ընթացքում սվեցին է հայկական սարագի, գորգերի եւ բարձրակարգ երիտասարդական, սպորտային, լողափնյա, հանգստի, գործնական, այլազգի, ավանգարդ, մանկական, երեկոյան զգեստների ցուցադրությամբ: Հավիրված են նաեւ անվանի մոդելյորներ Վասակալոր, Ռուսաստանից, Հոլանդիայից եւ այլ երկրներից: Ընթացքում վերջին օրը նոյեմբերի 30-ին սեղի կուրսնա մրցանակաբաշխություն, որից առաջ բոլոր մասնակիցները կցուցադրեն մեկական մոդել իրենց հավաքածուները:

Նորածնության քարտեզի մասնակիցներից է նաեւ 23-ամյա Լիլիթ Ավետիսյանը՝ Ջավախի Ախալալալ ֆողովակալոր: Ավարտելով Երևանի Մեծարող Մաեսոցի անվան մանկավարժական համալսարանի դիզայնի բաժինը՝ նա մեկնել է հայրենի ֆողովակալոր դասավանդում է սեղի գեղարվեստի դորոցում: Նրա հավաքածուի մեջ ընդգրկված են միմյանց ձեռքի կարգաբարձր աշխատանքները կանանց ամենօրյա եւ տղամարդկանց հագուստ, որոնք նա սիրով կրում է նաեւ առօրյա

կյանքում: «Հագուստ կարել, գործել ու ստեղծագործել սկսել եմ մանկուց: Առաջին մոդելները հագրել եմ ձեռքիկներին, իսկ համալսարան ընդունվելուց հետո երկրորդ կուրսից, հայկական սարագի ժամանակակից ունչ սալու մեծ ձգում ունեցա: Հիմա նորածնության բոլոր ոճերում էլ նոր խոսք տեսել եմ գործարարները բաց դժվար է: Ես կամենում եմ ազգային գույներով ներկայանալ, որովհետեւ մեր սարագները, զարդանախերը դեռևս նորություն են եվրոպական նորածնության մեջ: Ահա թե ինչու դրանք գրավում են ու հասնուկ ու բարձրության արժանանում», ասում է Լիլիթը: Հայկական սարագների գույներն ու նախերը նա 2 ամիս ուսումնասիրել է Ազգային դասկերտարանում: «Ջավախի սարագը հիմնականում երգումի, Կարսի սարագ է, դարգալոր նախազարդերը մի փոքր փոխված են: Սիրում եմ հասկալոր վառ գույները եւ միջ օգտագործում: Փորձում եմ այնպիսի մոդելներ ստեղծել, որ ազգային ու համայնքային հագրելով հագնեն ամեն օր, որ հայկական սարագների յուրօրինակ ձեռքն ու նախերը դառնան մեր հագուստը զարդարող գրավիչ սարքեր: Ինձ չի հրաղորդում տղամարդկանցով լցված խայտաբղետ ու անձեռակ, սակայն մեզանում այսօր «մոդայիկ»

համարող բուրական կանացի հագուստը: Ցավով, իմ հասակակիցներն ու բաց-բացերը դրանք հագնում են, որովհետեւ էժան են, մասնալի: Կարող եմ ասել է մեզ մեր հագուստի մեջ, վերնստի մեջ մեծարան են մեծարանգործ կարգաբարձր կարված գլխարկներ, ժիլետներ, դայալորներ: Իմ հավաքածուի մեջ միմյանց ձեռագործ աշխատանքներն են:»

Լիլիթը հետևում է նորածնության քարտեզներին, նորություններին, երգում է մասնագիտանալ լավագույն վարդերների մոտ ու ստեղծել իր սեփական ստեղծ: «Ախալալալում միայն ես եմ կարծես գործում, ուրիշ մեկին չեմ ծանաչում: Երեւի դասնեցումն այն է, որ այնքալոր դա չի կարողանում, մասնում են, թե բարձրագույն չէ: Չենքեցեցեցին միայն վառելիքի առեսուրն է հետախոսում, ամենուրեք բեզալցակայաններ են բացվում, իսկ հայկական իննասիղ հագուստի ֆողովակալոր բացելը կարծես ոչ մեկին ձեռնու չէ», ասում է նա: Սակայն նա չի հուսահատվում, հավաստում է իր ուժերին ու բարունակում առաջ գնալ նոր հավաքածուներ ստեղծելով: Գուցե հետո չէ այն օրը, որ մեր գործարարները կմասնեն նաեւ սեղական հագուստը սեղում մասնալի դարձնելու մասին:

Ո. Պ.

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ՊԵՏԱՌԹՅՈՒՆԸ
1893 - 2003

2003

Աղայանը՝ օրը 14 տարի: Նրան հաջորդել է Իսահակ Իսահակյանը 1986-1994 թթ., որի ժամանակ էլ 1993 թ. նոյեմբերի 22-ին օրհանդես էր հայկական դրամը: Եվ վերադառնալ, անկախության օրհանդեսի ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահներ են եղել Բազրաս Ասաբյանը, արդա Տիգրան Սարգսյանը, որն այդ դասնեցումն է վարում առ այսօր:

Ինչպես նուրն են ժողովածու կազմողները, Հայաստանի դասնեցումն են կանալի դասնեցումը ներկայացնող ավելի քան 800 փաստաթղթերից այս ժողովածուի մեջ ընդգրկվել են 334-ը, որի մեծ մասը ՀՀ դասնեցումն են, նորագույն դասնեցումն են 46 արխիվների եւ միայն 7-ը դարձրել են մամուլի ու «История государственного банка СССР» փաստաթղթի ժողովածուի նյութից են:

Ամփոփելով, կարող ենք արձանագրել, որ Կենտրոնական բանկի եւ վերոհիշյալ արխիվների աշխատակիցները կարելու աշխատանքն են կատարել այս ժողովածուն դասնեցումն են կազմողներին, ինչն արժանապակալոր արքայուր է Հայաստանի բանկային համակարգի դասնեցումն առաջնալոր հանգամանակն ուսումնասիրել ցանկացողների համար: ԱՐՄ ԱՄԵՏԵՐՈՍՅԱՆ

Կրկն

«Premier» հանդեսի ամերիկյան հրատարակության քրթակից Ալեքս Գոդֆրիի հարցազրույցը եվրոպական կինոյի ամենաթեմատիկ ստուկսի ԲԵԼՈՒՉՉԻԻ հետ

- Ես գեղեցկությանը չեմ հավաստում: Ինձ համար չկա միայն արտաքին գեղեցկություն: Չանձնալի է եթե դա սակ դասարկություն է: Գեղեցկությունը լիարժեք կարողանա կրել: Հարկ է բավականաչափ ինքնելակցությամբ լինել դրանից օգտվել իմանալու համար: Երբ իմ մասին կարդում եմ «աստվածուհու մարմին, արտադրասեր աչքեր, ծովահարսի շուրթեր» եւ նման բաներ, նախ քան որ ես, հետո նյարդայնանում: Կարծես այդ ամբողջ «ունեցվածքը» կարող է ինձ կյանքը փոխել: Ես բազմաթիվ գեղեցիկ մարդկանց եմ ճանաչում, որոնց կյանքն ուղղակի սարսափելի է: Ուրվհեծել նրանք, գեղեցկությունից բացի, ոչինչ չունեն եւ գոյատևում են միայն ուրիշների այնքան արժանավերջ: Հարմարավետությունը այն չէ, թե ինչ սեփ ունես, այլ այն, թե ինչ ինքնագոյություն ունես:

- Ուրեմն գեղեցկությունը դառնալիս խնդիր ձեզ համար գոյություն չունի:

- «Անդրակարգը» իմ բառադարձից չէ, եթե դա նկատի ունեմ: Իմ մեջ ամեն ինչ իսպախված է մարմինս, սիրած բաներս: Ի՞նչ իմաստ ունի մակարոն չուտել, եթե իսպախվել ես: Ո՞վ ասաց, թե ինձ այսօր արտաքին է բաժին ընկել ոչ այն դասարանով, որ իմ սիրելիացի նախնիների սասը սերունդներ մակարոն են կերել: Ես սիրում եմ մակարոն եւ ամեն սեսակ շոկոլադներ: Եվ վայելում եմ ուսելիք ուղես կյանքի մի մասը: Ես ընդհանրապես չեմ սիրում կյանք վայելելը եմ:

- Դուր չեմ խուսափում մերկ նկարահանվելուց: Դա զուտ մասնագիտական բան է, մանեֆեստուհու կարիերան է իր հետքը թողել, թե՛ առանձնակի ինքնավաստություն է:

- Դա եվրոպական բան է: Եվրոպայում ընդունված չէ մերկությունից վախենալ: Մերկություն այն է, ինչ մեզ կամ առանց հագուստի, այն, ինչ մեզ սովորաբար թողնում ենք հետք: Մերկության մեջ ավելի շատ զգացմի կա, քան բացարձակություն: Եվ մերկությունը

անարտա է, այլապես Սիբելանցելուն եւ Ռաֆայելը չէին հեռախոսի դրանով, չե՞ր կարծում:

- Չեզ չի՞ ցիտրեցնում, որ «Անդրառնալիություն» ֆիլմի բռնաբարության ինը բողոքագրության շեքարանի ժամանակ մարդիկ հեռանում են դահլիճից:

- Ոչ, ամենեւին: Նրանք կինոյից գնում են իրականության գիրկը: Իսկ իրականությունն ավելի դաժան է, քան կինոն: Եվ նրանք գիտեն դա: «Անդրառնալիություն» ֆիլմում

դերասանական թեման: Նախ «Մալենան», ապա «Անդրառնալիությունը»:

- Ոչ, չեմ կարծում: Ուղղակի եւ Տոբիասոն, եւ Լոնե ցույց են տալիս, թե գեղեցկությունն ինչ փոխում է մարդու, հարաբերությունների գեղեցկությունը, թե ինչ հեծ է այդ ամենը ոչնչացնել: «Մասրիցայի» երկրորդ մասում ես խաղում եմ Քիանու Ռիֆի հերոսին հրադրելու համար ստեղծված մեմբրայի դեր: Նա գեղեցկությունը ազդեցիկ է:

չարկներ գալ, կհամաձայնեմ: «Մասրիցան» իրապես է: Բայց ինձ համար ավելի է, քան արկածային ֆիլմը: «Մասրիցան» կյանքի սրամաքանության, դասճանաչելի ու հետաքննչի կարող մասին է, այն հանգամանքի մասին, որ մարդն ստեղծված է Աստուծոյ տակերով եւ նմանությամբ ընթացող իրավունքի իմաստով: Եվ, ինչ խոսք, «Մասրիցան» սիրո մասնություն է, ընդ որում ոչ միայն երկու մարդու միջեւ, այլեւ իրականության, ա-

Նիգերիայի փախսականներին միջոցառում կոստրոֆի գոհերին: Եվ ֆիլմը միայն մասամբ է արկածային: Այդ «մասամբ»-ի համար էլ համաձայնեցի, խաղալ ֆիլմում: Դա լուրջ խոսակցության առիթ է այն ամենի մասին, թե ինչ է ֆալսաֆաղկան մասերագրող, ինչ է կասարվել Նիգերիայում, երբ երկու ժողովուրդ սկսեցին կոստրել իրար: «Արեւի արցունքները» «Անկախության օրը» չէ, երբ էկրանային ճակատամարտը չի խանգարում ադիբուրի ուսելուն:

- Հանուն այդ դերի դուք հրաժարվել եք գեղեցկուհու իմիջից: «Արեւի արցունքները» բոլորովին ուրիշ եք:

- Գիտե՞ք, երբ եմ մասին դասում եմ արտաֆիլմով, դրան հեծ չեմ վարժվել: Սկզբում չանցնում էի: Հիմա ավելի դյուրին է: Ես ուղղակի դերասանուհի եմ եւ խաղում եմ: Եվ հեծությամբ կարող եմ հրաժարվել դիմադրողականից հանուն դերի: Ես ոչ միայն դիմադրողականից: Իմ վերջին իսպախված ֆիլմի՝ «Հիերի ինձ» ժողովուրդի համար ստեղծված է զիրանալ, իսկ գրիմը կնճիկներ եր նախատեսված: Ես խաղում եմ երկու զավակների սեր 45-ամյա կնոջ, որի անուանությունը ճգնաժամի մեջ է: Բանը կարող է գեղեցիկ երեւալը չէ, այլ ծանձնալի չլինելը:

- Դուք նույնպես չունեք Հոլիվուդում կարիերա անել, բայց ձեր հաջորդ դերը դարձյալ ամերիկացի ռեժիսորի ֆիլմում է, ընդ որում, ասոյի դեր՝ Մարիամ Մազարանները-ում, որը դասում է Հիսուս Քրիստոսի կյանքի վերջին 12 ժամվա մասին:

- Այդ նախագիծը շատ բանով է ուսագրավ, այնքան էլ ամերիկյան չէ: Սեյլը չի կարողացել ԱՄՆ-ում դրոյություն գտնել: Հայտնի է, թե ով կզբաղվի կինոնկարի եկրանային ճակատագրով: ֆիլմը նկարահանվել է մեռած լեզուներով՝ արամեերեն, եւ լատիներեն: Եվ հանդիսատեսին օգնող ոչ մի մակարի չկա: Քրիստոսի դերում Չեյնս Քեյֆելն է, բայց Աստվածամոր դերը կատարում է ռուսիացի դերասանուհի Մայա Մոզեսները: Բացի դրանից, ֆիլմում շատ բանություն կա (հեղուկներ ժողովում է): Կարճ ասած, իրոք հանդուգն ու խեղճ նախագիծ է: Նման նախագիծն իմ արտվածն է:

ՀՈԳԻ ԵՎ ՄԱՐՄԻՆ

ցավն ու հաճույքը լիարժեք միախառնված են, ինչպես կյանքում: Եվ հետո՝ ես այդ սեսարանի մասին երբեք չեմ մտածել ֆիլմից անցած: Ես մտածել եմ ֆիլմի մասին ամբողջապես, իսկ ինձ դուր են գալիս այն ֆիլմերը, որոնք վեճեր են արձանանում: Ափսոս միայն, որ գնացողները չեն ստանում իրենց սեսարանը եւ չեն սեսնում բարի, բանաստեղծական, բերկրալի դրվագները:

- Եվրոպացի դերասանի համար, որքան էլ նա շատ ծանաչված լինի, հոլիվուդյան հրավերը մեծ հաջողություն է: Դուք այնպիսի զգացում ունե՞ք, որ «Մասրիցա» եւ «Արեւի արցունքները» ֆիլմերում նկարահանվելու հրավերը ձեր կարիերայի դասն է:

- Ես մտադիր չեմ հոլիվուդյան կարիերա անել: Ուզում եմ ադրել ու աշխատել Եվրոպայում: Բայց եթե օվկիանոսի մյուս կողմից Եվրոպային հեռախոսակապն առա-

խառի հանդեպ սիրո մասին: Եվ իմ հերոսուհին գայթակղիչ Պերսեֆոնեն, ինչ-որ սեղ նույնիսկ ողբերգական կերպար է: Չէ՞ որ նա ոչինչ չի գտնում, կարող է ինչ-որ բան գալ միայն ուրիշին հովվելիս, երբ նրան եւ փոխանցվում այդ մարդու զգացումները: Նա զգացումների առեւանգիչ է, ուրիշի հույզերով սնվող զիգախիչ: Այս իմաստով Պերսեֆոնեի կերպարում նվազագույն ֆանտաստիկա կա: Ես ինքս ծանաչում եմ նման մարդկանց: Հիմա դրանք շատ են: Միգուցե հենց այդ մարդիկ են հեռանում «Անդրառնալիություն»-ից...

- Ինչպե՞ս եք վերաբերվում այն կարծիքին, թե ձեր հաջողությունը ԱՄՆ-ում են ընդհանրապես, եվրոպայի սահմաններից դուրս մասամբ բացասվում է Ջիմա Լուլլոբրիջի դերի եւ Սոֆի Լորենի մասին հանդիսատեսի կարոսալի հուշերով:

- Սի կողմից, դա հաճելի է: Իսկ մյուս կողմից, չեմ հիշում, որ իմ մեծ հայրենակցուհիները վազած լինեն դասերի վրայով: Իսկ «Մասրիցայում» ես վազում եմ: Թեեւ ինձ համար դա չէ զիջալորը: Ես իմ ուղին ունեմ: Փորձերի ուղին: Հիմա փորձում եմ արկածային ֆիլմը:

- «Արեւի արցունքները» եւս արկածային է:

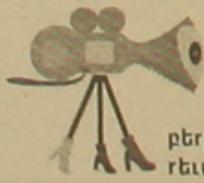
- Այո, բայց հերոսուհին Պերսեֆոնեի հակադասակեր է: Նա չի օգտագործում իր գեղեցկությունը: Ուժեղ մարդ է: Նախ մարդ, ապա կին: Հենց դա էլ ինձ դուր եկավ սցենարում: Նա ուժեղ: Իմ հերոսուհին թիֆլ է եւ դասկանում է «Բժիշկներ առանց սահմանի» կազմակերպությանը: Նա օգնում է

ԱՄԵՆ ԻՆՉ ՄՈՆԻԿԱ ԲԵԼՈՒՉՉԻԻ ՄԱՍԻՆ

- «L'Express» ֆրանսիական հանդեսի հարցախոսյալը
- Երջանկությունը՝ ըստ ձեզ:
- Ժամանակ ունենալ իմ սիրած մարդկանց համար:
- Ո՞ր դասին եք ամենաբերանիկը եղել:
- Ի՞նչ կյանքի ամենաբերանիկ դասը նաեւ ամենախուսումնալիցն էր, այն օրը, երբ 19 տարեկանում հեռացա Ռոմբիայից, իմ ծնողներից՝ Միլանում ադրելու համար: Դա հրաժեշտ էր ընտանիքի եւ միաժամանակ իմ անկախության նվաճումը:
- Վերջին անգամ ե՞րբ եք քրթակել:
- Երեկ, բարեկամներիս հետ:
- Իսկ վերջին անգամ ե՞րբ եք արտաֆիլմ:
- Բավական է, որ հեռուստացույց նայեմ...
- Չեմ նախընտրած զբաղմունքը:
- Ճանապարհորդելիս ձեռքի հեռախոսով զանգահարել:
- Տղամարդու մեջ ձեր նախընտրած հատկանիշը:
- Երբ ինձ գարնանում է:
- Իսկ կնոջ մեջ:
- Համերախությունը մյուս կանանց հետ:
- Չեմ ամենամեծ վախը:
- Վախենալը:
- Ի՞նչն է ամենից բանկ ձեզ համար:
- Ընտանիք եւ բարեկամներս:
- Ո՞րն է ձեր կյանքի ամենամեծ հաջողությունը:
- Ադրել իմ ընտրած կյանքով:
- Չեմ սիրած զի՞րք, եթե ունեմ:
- Պատիվս Ալբերտի «Թինա Մոդոստի կյանքը»:
- Չեմ նախընտրած դասական կամ ժամանակակից կոմպոզիտորները:
- Վերջի, Քեթրին, Մոցարտ: Եվ Լորեն Հիլ:
- Չեմ հերոսը կյանքում:
- Ուժեղ սայլ Մուրը:
- Չեմ սիրելի ֆիլմերը:

- Ֆելիքսի «Քաղցր կյանքը» եւ «Ուր ու կես»-ը: Նաեւ Վիստորիո Դե Սիկայի «Չոչարան»:
- Չեմ նախընտրած գրողները:
- Ալբերտ Մորավիա, Իսալո Կալվինո, Լուիջի Պիրանդելլո: Եվ Սելին:
- Չեմ սիրած նկարիչները:
- Շիլե, Թամարա դե Լեմոնցկա, Վան Գոգ, Մաշիս, Պիկասո, Մոդիլյանի:
- Ո՞ր գույնն եք սիրում:
- Սեւ:
- Չեմ նախընտրած ծաղիկը:
- Վարդ:
- Սիրած խմիչքը:
- Սառը սոյիակ գինի:
- Ի՞նչ շաղանդ կուզեի ունենալ:
- Նկարելու եւ ֆանդակելու:
- Ի՞նչ կփոխեի ձեր արտաֆիլմում:
- Ոչինչ, որովհետեւ, իրոք, սիրում եմ թերություններս:
- Ի՞նչն եք գնահատում ձեր արտաֆիլմի մեջ:
- Չեմ:
- Իսկ ի՞նչն եք գնահատում ձեր մեջ:
- Մյուսներից հակառակ գնալու սովորությունս:
- Ի՞նչն եք ամենից շատ ասում:
- Բոնությունը:
- Այն թերությունը, որին շատ սերտորեն եմ վերաբերվում:
- Ինքնավաստության խոսքը բացակայությունը, ֆանի որ գիտեմ, թե դա որտեղից է գալիս:
- Չեմ ներկա հոգեվիճակը:
- Լավ:
- Ինչպե՞ս կուզեայի մտնել:
- Քնած:
- Չեմ նամարա՞նը:
- Վաղը նոր օր կբացվի:

ԱՐԺԵ ԴԻՏԵԼ

3 դեկտեմբերի, 02.55 Երեւան

■ «Լայն փակված աչքերով»★★★: Ռեժիսոր՝ Սթենլի Կուբրիկ: Դերերում: Թոմ Բրուկ, Նիկոլ Քիդման: Մեծ Բրիտանիա-ԱՄՆ, 1999:

Մեծ կինովարդի վերջին գործը ամուսնական ճգնաժամի խորհրդավոր դասություն է:

4 դեկտեմբերի, 22.00 ՀԻ

■ «Սեֆ, կեղծիք եւ սեսաժապակեմ»★★: Ռեժիսոր՝ Սթենլի Կուբրիկ: Դերերում: Ենդի Մադաուել, Ջեյմս Սփեյդեր, Փիթեր Գալախեր, Լորա Սան Զակուն: ԱՄՆ, 1989:

Հոգեվերլուծական դրամա, որն արժանացել է Կաննի «Ոսկե արծաթե մրցանակ»:

4 դեկտեմբերի, 00.05 Հայ TV

■ «Կապի ինձ, գամիր ինձ»★★★: Ռեժիսոր՝ Պեդրո Ալմոդոբար: Դերերում:

Վիկտորյա Աբրիլ, Անտոնիո Բանդերաս, Լուիս Լեոն: Իսպանիա, 1990:

Կասակերթություն սիրո, սեփսի եւ մոլեգնության մասին:

4 դեկտեմբերի, 01.35 ՀԻ

■ «Սիրահարված Թոման»★★: Ռեժիսոր՝ Պիեռ-Պոլ Ռենդեր: Դերերում: Բենուա Վերհարս, Ալլիս Զայ, Մագալի Պենգլո: Բելգիա-Ֆրանսիա, 2000:

32-ամյա Թոման արտաֆիլմ աշխարհի հետ հաղորդակցվում է միայն համակարգի միջոցով:

5 դեկտեմբերի, 22.15 Շողակաթ

■ «Կասալի Ցուլը»★★★: Ռեժիսոր՝ Մարիո Սկորսեզե: Դերերում: Ռոբերտ Դե Նիրո, Դայան Լեյն: ԱՄՆ, 1980:

Բռնցքամարտի Ջեֆ Լա Սոսայի դերը «Օսկար» է քերել Դե Նիրոյին:

Էջը դասարանեց ԶԱՎԵՆ ՌՈՅՆՅԱՆԵ

ՀՀ ԿՔ ԽՈՐՀՐԳԻ ՆԻՍՏՈՒՄ

ԿՔ խորհուրդը նոյեմբերի 28-ի միստում որոշվում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, ԿՔ գործառնությունների տնօրենները քողեց անփոփոխ կնիվող ռեդիո-համաձայնագրերի տնօրենները սահմանվեց չարեկան 10 տոկոս, սրամարդկող լոմբարդային վարկերինը՝ 20 տոկոս, իսկ մեզգրավող ավանդներինը՝ 5 տոկոս:

Խորհուրդը որոշեց հրահանգել «ՀՀ ԿՔ սեղեկագիր» ամսական թարգրեականի 2003 թ. հոկտեմբեր ամսվա համարը:

ԿՔ մամուլի ծառայությունը հրատարակում է հոկտեմբերի 31-ից նոյեմբերի 13-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի ֆինանսական տվյալների միտումների նկարագիրը:

«Մակրոտնտեսական իրավիճակ»: Ըստ ՀՀ ԿՔ դիտարկումների, հոկտեմբերի 31-ից նոյեմբերի 13-ն ընկած ժամանակահատվածում գրանցվել է 2.4% տղած նախորդ ժամանակահատվածի 0.7 դեֆլյացիայի թարազայում:

Բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են 2 մլրդ 268 մլն դրամ:

Դրամավարկային ֆաղափառություն: Նվաճած քաղաքի ծրագրավորման համաձայն փողի բազան դեֆիցիտ է աճել 2 մլրդ 492 մլն դրամով եւ նոյեմբերի 13-ի դրությամբ կազմել 105 մլրդ 988 մլն դրամ:

Փաստացի արդյունքներով փողի բազան նոյեմբերի 13-ի դրությամբ կազմել է 105 մլրդ 377 մլն դրամ:

ԶԱԱ-ի ցուցանիշը շեղվել է ծրագրայինից 2 մլրդ 103 մլն դրամ նվազման դիմաց նվազելով 994 մլն դրամով, որը դայմանավորված է եղել 733 մլն դրամին համարժեք արժույթային սվոփի իրականացմամբ ծրագրված 1 մլրդ 710 մլն դրամի դիմաց:

Ծրագրավորման համաձայն նախատեսվել է ԶԱԱ-ի 4 մլրդ 595 մլն դրամի չափով աճ, սակայն արժանագրվել է 2 մլրդ 874 մլն դրամի աճ: Ընդունվող դայմանավորված է հետևյալ բեռնաբեռների փոփոխությամբ կառավարության զուտ թարափորությունների ցուցանիշն աճել է 2 մլրդ 564 մլն դրամով, իսկ զուտ այլ ակտիվները՝ 843 մլն դրամով նախատեսված համադասասխանաբար 4 մլրդ 249 մլն դրամի եւ 1 մլրդ 656 մլն դրամի աճի փոխարեն: Կառավարության թարափորությունների փոփոխությունն իր հերթին դայմանավորված է եղել Կենտրոնական զանձադեպոզիտի միասնական հաշվի մնացորդի 1 մլրդ 902 մլն դրամի նվազմամբ, կառավարության դեդոզիտների 367 մլն դրամի նվազումով: Բանկերի թարափորությունները նվազել են 533 մլն դրամով 200 մլն դրամի ավանդների զուտ մարման եւ 733 մլն դրամի արժույթային սվոփի իրականացման հաշվին: Արդյունքում նոյեմբերի 13-ի դրությամբ բանկերի թարափորությունները կազմել են 6 մլրդ 171 մլն դրամ:

Նոյեմբերի 7-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածը (առանց կուտակված տոկոսների) աճել է 3 մլրդ 514 մլն դրամով եւ կազմել 212 մլրդ 920 մլն դրամ: Ըրջանառության մեջ եղած կանխիկն աճել է 1 մլրդ 832 մլն դրամով, իսկ ավանդները՝ 1 մլրդ 682 մլն դրամով: 8-րդ հատված արժույթային ավանդներն աճել են 375 մլն դրամով, իսկ ցողահանք դրամային ավանդները՝ 1 մլրդ 112 մլն դրամով: Ժամկետային արժույթային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 35 մլն դրամով եւ կազմել 47 մլրդ 105 մլն դրամ: Դայմանավորված վերադարձվող դրամային զանգվածն աճել է 2 մլրդ 104 մլն դրամով եւ նոյեմբերի 7-ին կազմել 122 մլրդ 995 մլն դրամ:

Ֆինանսական տվյալների միտումներ: Այդ ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշվարկների միջին մակարդակը կազմել է 18,505 մլն դրամ, իսկ թարադիր թափուտասվորումը՝ 12.6 մլրդ դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժույթային տվյալները, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային տվյալներում դիտվել են հետևյալ միտումները:

Ներքին արժույթային տվյալ: Կերտիցյալ ժամանակահատվածում ՀՀ ԿՔ կողմից վաճառվել է 149 հազ. ԱՄՆ դոլար՝ 564.70 դրամ փոխարժեքով եւ իրականացվել է 1 մլն 300 հազ. ԱՄՆ դոլարի արժույթային սվոփ:

Միջբանկային տվյալներով գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 61.4 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 32 մլն ԱՄՆ դոլարի առի եւ 29.4 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառ համադասասխանաբար 563.48 եւ 565.93 դրամ միջին կազմած փոխարժեքներով:

Նվաճած ժամանակահատվածում արժույթային տվյալներով ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 1.3%-ով՝ 558.37 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 565.45 դրամի:

ՊՊ առաջնային տվյալ: Տեղի է ունեցել ղեկավար թարափորությունների 2 թողարկում, սեղաբաշխվել են 60-ամսյա եւ 51-շաբաթյա թարափորություններ՝ 3 մլրդ 600 մլն դրամ ընդհանուր ծավալով: 60-ամսյա ՊՊ-երի նկատմամբ ղեկավարվել կազմել է 6 մլրդ 811 մլն դրամ (227%) եւ ձեւավորվել է 14.30% եկամտաբերություն: 51-շաբաթյա ՊՊ-երի նկատմամբ ղեկավարվել կազմել է 745 մլն դրամ եւ ձեւավորվել է 10.14% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային տվյալ: Իրականացվել է 3 մլրդ 531 մլն դրամի գործարք 10.89% միջին կազմած եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 944 մլն դրամի գործարք 9.58%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 586 մլն դրամի գործարք 12.50 %-ով:

Միջբանկային ռեդիո գործառնություններ: Միջբանկային տվյալներով իրականացված ռեդիո գործառնությունների ծավալը կազմել է 2 մլրդ 897 մլն դրամ 7.64% միջին կազմած փոխարժեքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 381 մլն դրամ ծավալով ռեդիո գործարք 7.55%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 606 մլն դրամ ծավալով գործարք 7.72%-ով:

Հաջորդ երկաթաբայա ժամանակահատվածի ծրագրավորում նոյեմբերի 14-27-ն ընկած ժամանակահատվածում ԿՔ ԶԱԱ-ի ցուցանիշը, ծրագրավորման համաձայն, կնվազի 103 մլն դրամով՝ դայմանավորված հիմնականում 100 մլն դրամով բյուջեի արժույթային եկամուտների նվազմամբ:

Կառավարության զուտ թարափորությունների ցուցանիշը կաճի 179 մլն դրամով՝ դայմանավորված Կենտրոնական զանձադեպոզիտի միասնական հաշվի մնացորդի 51 մլն դրամի կուտակմամբ եւ կառավարության դեդոզիտների 230 մլն դրամով նվազմամբ:

Բանկերի թարափորությունները կնվազեն 283 մլն դրամով ի հաշիվ 200 մլն ավանդների զուտ մարման, 517 մլն դրամ հակադարձ ռեդիո գործառնությունների մարման եւ 1 մլրդ դրամ ծավալի վերակնման: Արդյունքում այդ ցուցանիշը ժամանակաշրջանի վերջում կկազմի 5 մլրդ 888 մլն դրամ:

Կերտիցյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶԱԱ-ի 101 մլն դրամով նվազման: Երկաթաբայա ընթացքում փողի բազան կնվազի 204 մլն դրամով եւ կկազմի 105 մլրդ 173 մլն դրամ:

14.11.2003
ՀՀ ԿՔ մամուլի ծառայություն

**ՄԱՍԻՆ ԼՈՐԵ՝
ՄԱՍԻՆ ԱՆԲՈՎ**

Ուզու՞մ ե՞ք ամենավերջին իրադրություններին եւ օրվա մամուլի իրադրություններին ծանոթանալ ամենաստացինը
Ուզու՞մ ե՞ք լսել բազմակողմանի վերլուծություն եւ անաչառ մեկնաբանություն

**Հետեւե՛ք
Հայաստանի Հանրային ռադիոյի
«Ռադիոլուր» եւ «Ռադիոդրե՛ս»**

լրատվական-վերլուծական ծրագրերին ամեն օր՝ ուղիղ եթերում
Ժամը՝ 6.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 (հայերեն եւ ռուսերեն թարգրակներով), 17.00, 18.00, 22.00, 23.00
«Ռադիոդրե՛ս»՝ օրվա մամուլի տեսությամբ եթերում է ժամը 9.50-ին եւ 11.45-ին

**18.00-ին
Հիմնական
թողարկումը**

Օղբերա՞ծ լրատվություն
Բազմակողմանի վերլուծություն
Անաչառ մեկնաբանություն
Հյուր՝ ուղիղ եթերում
Լրագրողական հետախուճություն
Մամուլի տեսություն «Ռադիոդրե՛ս»

**Մեզ թարքեր ժամերի կարող ե՞ք լսել
62, 215, 1282 մետր ալիք, FM 102 եւ FM 107.6,
4,3 մետր ԳԿԱ ռադիոկայաններով, ֆաղափային լարային ցանցով,
ինտերնետով. www.armradio.am**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեւանի ֆաղափառեաւանը ս. թ. նոյեմբերի 29-ից կազմակերպում է Իջեւան ֆաղափ Դարադոյան փողոցում զտնվող եւ սեփականության իրավունքով համայնքին ղեկավարող կիսակառույց հիմների աճուրդային վաճառք:

Աճուրդը տեղի կունենա ֆաղափառեաւանի տեղում, դեկտեմբերի 29-ին:

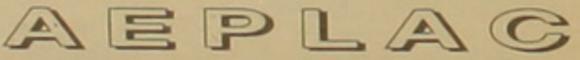
Աճուրդին մասնակցելը ցանկացողները կարող են դիմել ֆաղափառեաւանի մինչեւ ս. թ. դեկտեմբերի 26-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 3-21-38:
ԻՋԵՎԱՆԻ ԲԱՐՍԵՐԱՊԵՏԱՐԱՆ

ԿՈՐԵԼ Է

«Նեմուր» Տ.Վ.Կ. ՓԲԸ-ի կլոր կնիքը: Համարել անվավեր:

ARMENIAN EUROPEAN POLICY AND LEGAL ADVICE CENTRE

8 Vagharshyan, Str. Yerevan, RA, 375001
Tel/Fax: 374 (1) 220 938, 260 964, 260 976

Announcement

The Armenian-European Policy and Legal Advice Centre (AEPLAC) in cooperation with the EC Delegation to Georgia and Armenia together with the Ministry of Foreign Affairs is organising a presentation on "The Structure of the EU: its Governing Bodies, their Functions and Interaction in the Decision-making Process".

The event is aiming to increase the public awareness in Armenia of the EU, the EC, their decision-making processes and legislative institutions.

The presentation will take place on 3 December 2003 at 10:00 in the Large Hall of Tekeyan Centre in Yerevan (50 Khanjian Street).

The event is open to public.

Հայտարարություն

ՏՆՏեսական ֆաղափառության եւ իրավական խորհրդասվության հայեվրոպական կենտրոնը (AEPLAC), Կրաստանում եւ Հայաստանում ԵՀ ղեկավարության, ինչպես նաեւ ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության հետ համագործակցությամբ, կազմակերպում է տնօրենական «ԵՄ կառուցվածքը. կառավարման մարմինները, նրանց գործառնությունները եւ համագործակցությունը որոշումների կայացման գործընթացում»:

Միջոցառումը նղղասակ ունի Հայաստանում բարձրացնել հասարակության իրազեկությունը ԵՄ, ԵՀ, նրանց որոշումների կայացման եւ օրենսդրական հաստատությունների վերաբերյալ:

Ընտրահանգը տեղի կունենա սույն թվականի դեկտեմբերի 3-ին, ժամը 10:00-ին, Թեյեյան կենտրոնի մեծ դահլիճում (հասցե՝ Խանջյան փ., 50: Երեւան):

Միջոցառմանը կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները:

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In Armenian, Russian, English and Turkish

«Տիգրիս» ռեկտրական ընկերությունը երեւանի «Աղամանդ» աղանախումային բուրայի հարաւուն աճուրդային վաճառքի է ներկայացնում

Վաճառքի «Ալեյզեննա» ՓԲԸ-ի գույլը, այդ թվում

- Կարսայասուն (ընդ. մակ.՝ 681 16)՝ 1150250 դրամ
- ՏՆՏեսական ղեկաւան՝ 174405 դրամ
- Մեաղի ղեկաւան (ընդ. մակ.՝ 340 16)՝ 574280 դրամ
- Ղեկաւանի ղեկաւան (ընդ. մակ.՝ 18 16)՝ 30403 դրամ:

Աճուրդները դասական եղանակով, ս. թ. դեկտեմբերի 5-ից յուրախանյուր երկուաքաթի, յորեքաքաթի եւ ուրաք, ժ. 13:00, 1. Երեւան, Ագաբանգեղոսի 6/1 հասցեով: Տեղեկությունների համար դիմել «Տիգրիս» ընկերություն:

Հեռ.՝ 53-07-32 կամ 56-31-15, 56-48-83:

Microsoft Microsoft
CERTIFIED CERTIFIED
Partner Technical Education Center
VUE
EXAMINER TESTING CENTER

@armineo
Global Telecommunications

VUE տեսային կենտրոնն առաջարկում է հանձնել Microsoft, CIW, Cisco Systems եւ այլ ֆիրմաների սրամադրած ֆննություններ եւ սանալ համադասասխան վկայական: Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել՝ Փ. Բյուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ

Ժամը 10.00-17.30
Հեռ.՝ 582-760